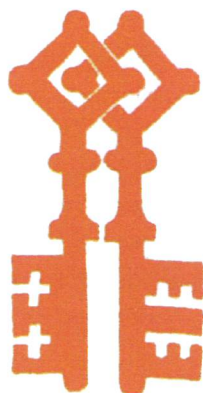
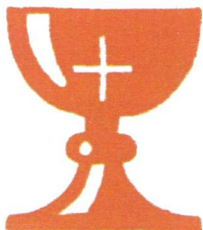
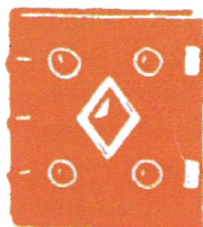

RE-FORMATIO

ÅRGANG 56

ISSN 0900-85

4/2014

Andagt

Ved René Yde

Vi er i forberedelsestiden til festen for Herrens fødsel. Det er jule-fastetiden. Ligesom menneskene gik igennem de fire mørke årtusinder fra verdens skabelse til Immanuels, Gud-menneskets, komme, således går vi igennem de fire mørke uger før jul. Vi er i mørket, men lyset er på vej. Højtiden nærmer sig. "Alt funkler krybben klar i glans, nyt lysskær ånder natten ud," som vi synger ved aftensangen i denne tid. Lad os våge og bede og forberede os til i hjerte og sjæl at hold jul. Lad os afstå fra verdens tant og fjas i denne tid og med et oprigtigt sind længes mod kirkens og hjemmets jul. Lad glæden over Guds Søns fødsel ind i verden. Der er nogen, der kalder Jomfru Maria for Himlens port, og de har ret. Hun er Guds dør ind i vor verden. Hun er Guds Moder, Gudsfødersken, som giver Guds evige Søn en menneskelig krop og en menneskelig sjæl, så han kan komme og frelse os. Derfor fejrer vi jul og derfor skal vi forberede os i denne tid. På bladets forsiden kan man se julens ikon skrevet af Nana Quparadze og herunder følger to antifoner fra den østlige liturgi og bønner til juleaften. Velsignet advent og glædelig jul.

I dag kommer jomfruen til grotten for at føde det evige Ord. Glæd dig over budskabet, o jord; med englene og hyrderne giv ære til ham, som var villig til at blive set som et barn, medens han forblev Gud i al evighed.

Da Maria undfangede uden sæd, blev hun indskrevet i Betlehem med den ældre Josef som værende af Davids sæd. Tiden for fødslen kom og der var ingen plads i herberget; grotten viste sig som en smuk plads for dronningen. Kristus fødes for at oprejse det billede som faldt i fordums tid.

Gud, du, som hvert år glæder os ved forventningen om vor frelse, giv os, at vi, der glade tager imod din Søn som vor frelser, også trøstigt imødeser hans komme som dommer, han, som med dig lever og regerer i Helligånds enhed, en sand Gud fra evighed og til evighed. Amen.

Himlen sig til jorden bukked

Tanker i anledning af advent og jul. Af pastor Frede Møller, Ans.

Da jeg var barn, gik der på min hjemegn en historie om en soldat, som en dag fik en ejendommelig oplevelse. Han gik på stop, da han en dag skulle hjem for at besøge sine forældre, og en stor flot bil holdt ind til siden. Soldaten var ved at besvime, da han opdagede, at det var kong Frederik IX, som sad ved rattet. Kongen var på vej til Gråsten Slot, da han så soldaten stå ved vejkanten, og venligt bad han ham nu stige ind i bilen. Soldaten var meget benovet over det, som var sket, og det blev ikke mindre, da de nærmede sig hjemmet. Kongen spurgte, hvor han boede. Jo, han boede hos sin far og mor på en lille ejendom, som lå et godt stykke nede ad en grusvej. Resolut drejede kongen sin bil ned ad grusvejen og kørte ind på den lille ejendoms gårdsplads, hvor han satte den unge mand af. Det kan da nok være, der var nogle, som gjorde store øjne, da sønnen kom hjem på den måde!

Kongen kommer

Om historien er sand, er det aldrig lykkedes mig at finde ud af, men den er egentlig et godt billede på, hvad det er, der sker, da vor Herre Jesus bliver menneske. Normalt er det os, der ved en særlig lejlighed kan få lov til at komme til kongen/dronningen. Måske har jeg gjort mig fortjent til en medalje, et ridderkors, måske er jeg blevet udnævnt til en særlig fornem stilling, og nu skal jeg så i audiens for at sige tak. I nogle få minutter får jeg så lov til at komme ind for at hilse på majestæten, og der er faste regler for, hvordan man opfører sig ved en sådan lejlighed. Her er det kongen selv, der kommer til os. Fra sin ophøjede himmel bøjer han sig helt ned til vor jord. Apostlen Paulus om ham, som havde Guds skikkelse, men gav afkald og blev mennesker lig (Fil 2,6-7). Som kongen kørte sin bil helt ind på det lille husmandssted, sådan fornædler kongernes konge sig for at komme til os.

Saa elskte Gud ver...

Men hvorfor gør han det? spørger vi uvilkårligt.

Det får mig til at tænke på altertavlen i Hinge Kirke. I mere end 30 år har jeg her stået og kigget på en trykfejl. Jeg kender ikke forklaringen, men jeg kan se, at maleren i sin tid har haft problemer, da han lavede altertavlen i 1600-tallet. Han ville gerne skrive Johs 3,16 i et af felterne. Saa elskte Gud ver... fik han skrevet, men så var der ikke plads til resten. Der skulle have stået, at Gud elskede verden, for det er det, der står i verset, men nu kom der altså til at stå ver. Og det har jeg tit hørt som et budskab netop til mig! At Gud ikke bare elskede verden, men mig den enkelte. Hver og én af os! Det var derfor, han valgte at blive menneske. Da der lå et barn i krybben julenat, var det Guds kærlighed, som her var blevet kød og blod. Som det hedder i en gammel salme: "Himlen sig til jorden bukked, den gang du blev støvets søn." (DS 151,4).

Langfredagstoner i Adventstiden

Det bliver endnu stærkere Langfredag, og de toner må vi have med, når det er Advent.

Advent er bodens og eftertankens tid, og derfor er det godt at dvæle ved Jesu lidelse og død. Ikke bare gav Gud sin søn til verden, nej, han gav ham til døden. Derfor taler apostlen Paulus heller ikke kun om ham, som gav afkald og blev mennesker lig. Nej, han taler også om ham, som ydmygede sig og blev lydig indtil døden, ja, døden på et kors.

Mere end noget andet sted er det her Gud, der kommer til os. For her er det Gud, der påtager sig den byrde, som vore synder og overtrædelser er, og lader sig knuse under den. Vi mennesker kan godt have store tanker om os selv og mene, at vi nok på den ene eller anden måde skal klare os over for Gud. Apostlen Paulus var selv af den mening, mens han var farisæer. Indtil den dag kom, hvor Gud selv greb ind i hans liv og fik ham ind på en anden vej. Nu er han klar over, at den går ikke.

Han er klar over, at det var en blind gyde, han var kommet ind i, og den eneste vej til frelse for ham, det er det, som kommer fra Gud selv.

Julens gave

I en TV-udsendelse kunne man se, hvordan et kostbart maleri af Skagensmaleren P.S.Krøyer var blevet sendt til Bruun Rasmussens auktionsfirma for at blive solgt. Pakken så ikke ud af noget særligt. Først da det blev pakket ud, kunne man se billedets glans og herlighed, og det blev solgt for 2,3 millioner!

Hver gang vi fejrer jul, fejrer vi, at Herren kommer til os. Han kommer til os som kongen, der bøjer sig ned. Mens han gik omkring på denne jord, var der ikke megen glans og herlighed ved ham. Han kommer til os som en gave, der er pakket ind i brunt papir, og som derfor ikke ser ud af noget særligt. Han havde ikke nogen glorie om hovedet, som man somme tider kan se på gamle billeder.

Men han er af uvurderlig betydning, og der var nogle, der så hans herlighed! Der var en Johannes, en Peter, en Paulus, som pludselig blev klar over, at her er der noget, jeg ikke kan komme udenom. Her står jeg ansigt til ansigt med den kærlighed, som bøjer sig ned til vor jord, og hvor selv det største offer ikke er for meget.

Gaven fra Gud

er endnu større og endnu mere værdifuld end selv det kostbareste maleri, men den kommer til os i brunt papir. Det er så uendelig let at rynke på næsen og tænke, at det da vist ikke er noget særligt. Men for den, der pakker gaven ud, er det anderledes. Der er al mulig grund til at synge med på disse linjer:

Himlen sig til jorden bukked,
den gang du blev støvets søn;
bøj dig nu til hjertesukket,
øre dit til angers bøn!
O Marias søn, du bolde,
døm mig ej med læber kolde,
skjul mig i din kærlighed! (DS 151,v.4) Amen.

Prædiken til Juledag

Af Sognepræst Peter Østerby-Jørgensen. Salmer: 100 – 102 --- 107 – 119 – 121

Juledags evangelium, begyndelsen af Johannes-evangeliet, er som en kommentar til skabelsesberetningen på Bibelens første blad – eller måske rettere som en omskrivning, en ny-skrivning, af den beretning.

I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden. Sådan begynder skabelsesberetningen. Og så fortælles det, hvordan Gud skabte alt ved at sige, at det skulle blive til, og så blev det til.

Juledags evangelium kommenterer det: I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved Ham, og uden Ham blev intet til af det, som er. I Ham var liv, og livet var menneskers lys.

Skabelsesberetningen fortsætter: Jorden var dengang tomhed og øde, og der var mørke urdybet; men Guds ånd svævede over vandene. Der var tomhed og øde og mørke, og Guds ånd svævede *over* vandene.

Juledags evangelium fortæller nyt: Lyset kom til verden og skinner i mørket, ja, Ordet blev kød og tog bolig iblandt os. Det guddommelige svævede ikke længere *over* det jordiske, nej, det tog bolig iblandt os – og blev lys midt i tomhed og øde og mørke.

Til sidst i skabelsesberetningen fortælles det, at Gud skabte mennesket, i Guds billede skabte Han det, som mand og kvinde skabte Han dem – og velsignede dem.

Men i Juledags evangelium fortælles det altså, at Ordet blev kød. Ordet, som var i begyndelsen, som var hos Gud, som *var* Gud, Guds-Ordet, Ska-ber-Ordet, blev kød. Det vil sige: Gud blev menneske. Gud trådte frem som en af dem, Han skabte i sit eget billede.

Gud har ikke blot sat os mennesker på jorden; Han er selv blevet et menneske på jorden. Som det hedder i salmen om adventskransens lys: Han "delt jorden med os som sit hjem".

Hvorfor mon Evangelisten Johannes fletter sin beretning om Julens begivenhed sammen med den gammelkendte beretning om skabelsen – som en omskrivning eller en ny-skrivning af den beretning?

Uden tvivl, fordi han vil understrege, at da Gud blev menneske, da begyndte noget nyt i den gamle verden – noget lige så skelsættende nyt, som da Gud skabte himlen og jorden, hvor der ellers kun var tomhed og øde og mørke.

Johannes fortæller ikke om folketælling og Betlehem, ej heller om stald og krybbe, ja, end ikke om Jomfru Maria eller Josef. Nej, han skærer ind til benet. Han har noget vigtigt at sige om, hvad det dybest set var, der skete, da Jesus blev født:

At Gud gjorde en ny begyndelse i den gamle verden, en ny begyndelse for hvert eneste menneske.

Den verden, Gud havde skabt, var blevet så medtaget. Synd og død havde fået så stor magt. Så mange var kommet så langt væk fra Gud. Løgn og ondskab var kommet til at fylde så meget. Og selvoptagethed og ligegyldighed over for andre. Så meget blod var blevet udgydt, og så mange tårer var blevet fældet. Med rette taler vi om "den gamle verden", en verden så slidt og så hærget.

Gud prøvede ikke på at reparere. Nej, midt i det gamle gjorde Han en ny begyndelse – ikke ved at forandre alt som med ét slag, men ved at række den nye begyndelse som en mulighed til hvert enkelt menneske.

Som det hedder i en sang i Højskolesangbogen: Mit barn, mit barn, giv agt – alt er igen uprøvet / i dine hænder lagt.

Eller i en norsk sang, henvendt til den, det hele slet ikke rigtigt vil lykkes for, og som derfor må gå grædende i seng: Du skal få en dag i morgen, som ren og ubrugt står.

I Juledags evangelium hedder *det*, at alle dem, der tog imod Guds Søn, da Han blev menneske – alle dem gav Han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på Hans navn.

Gud gjorde en ny begyndelse. Og den er også en mulighed for os. Ordet blev kød og tog bolig iblandt os. Det skete engang, men er ikke noget afsluttet: Det var begyndelsen til noget, der stadigvæk er midt iblandt os:

Kirken, evangeliet, dåben, nadveren.

Det gælder endnu, at det guddommelige ikke længere svæver *over* det jordiske, men bor iblandt os og bliver lys, hvor der ellers kun ville være tomhed og øde og mørke – bliver lys, ny mulighed, ny begyndelse.

Ikke mindst, når vi fejrer Den Hellige Nadver, oplever vi, at det, der skete Julenat, også sker midt iblandt os: Når vor Herre Jesus Kristus lader Guds-Ordet lyde, Skaber-Ordet, der forener Hans kød og blod med brød og vin, da bliver Ordet kød og tager bolig iblandt os, da er kirkens alter ét med krybben i Betlehem, da er det sandt, at Himmerigs konge blandt os bor / og juleglæden os bringer, og da kan vi ikke andet end knæle ned, tilbede – og modtage Guds gave som mad og drikke til syndernes forladelse og evigt liv.

Juledags højmesse er vel årets skønneste gudstjeneste. Her er det næsten håndgribeligt, at Gud har friet os ud af mørkets magt og flyttet os over i sin elskede Søns rige. Eller med andre ord, at Han har kaldt os ud af mørket og ind i sit underfulde lys.

Fra dette skønne øjeblik, hvor Himlen rører ved jorden og evigheden ved tiden, kan vi gå videre med løftet hoved, fejre Jul med glæde, nyde julefrokosten i dag – og med en snaps eller to til, tage imod det nye år som et år efter Kristi fødsel, et nådeår fra Herren – og vide, at aldrig forstummer / tonen fra Himlen: Fred over jorden! Menneske, fryd dig, os er en evig frelser fød!

Da Gud havde skabt himlen og jorden, så Han det an, alt det, Han havde skabt, og Han så, at det var såre godt.

Guds egne øjne så det, Gud selv havde skabt.

Tilsvarende, men nærmest modsat, hedder det i Juledags evangelium, at da Ordet blev kød og tog bolig blandt mennesker, da så mennesker Hans herlighed, en herlighed, som Den Enbårne Søn har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.

Øjne, som Gud havde skabt og åbnet, så Gud selv, som havde skabt dem og åbnet dem. Nemlig, da de så Jesus.

Og de så Guds *milde* ansigt, der strålede af den sandhed, at Gud er kærlighed, og viste enhver, at Han vil møde os med nåde over nåde.

De så Hans herlighed, Guds herlighed i Jesu ansigt.

Den samme herlighed glimter over os i dag og gør alt nyt og lyst og rigt på glæde. Dermed: En rigtig glædelig jul!

Tre små betragtninger om hva det vil si å være kirke – I går, i dag og i fremtiden

Af biskop i den nordisk-katolske kirke Roald N. Flemestad

I. Synagogen som kirkemodell

Apostlene og Jesu nærmeste familie, leser vi i Apostlenes gjerninger, vendte etter oppstandelsen tilbake til Jerusalem for å samles i den såkalte Øvre sal. En utvidet krets på omkring 120 deltok også i samlingene som var preget av bønn og skriftlesning (Ap gj 1:12ff). Bildet av gudstjenestefeiringens «private» karakter utfylles videre når vi leser at «i hjemmene brøt de brødet, og spiste sammen med oppriktig og inderlig glede» (Ap gj 2:46). Skikken med å samles som menighet i hjemmene ble senere videreført også av de hedningekristne (Rom 16:5ff, 1 Kor 16:19, Kol 4:15, Filem 2).

Denne form for lukkede samlinger har sitt forbilde i synagogen. Opprinnelig betyr ordet synagoge «sammenkomst». Møtepraksisen antas å ha oppstått under eksilet i Babylon, da jødene var fratatt tempelet som kultsted og måtte flytte gudstjenestelivet til hjemmene. Arkeologiske funn sannsynliggjør at det var synagoger i Egypt og Syria tre hundre år før Kristus. Selv om synagogen primært var et bedehus, tjente bygningen også en rekke mer praktiske formål. Her møttes man til undervisning om toraen eller private forretninger. Videre inneholdt bygningen gjerne rom for å herberge reisende, samt et kjøkken slik at man skulle kunne mette de fattige. Der nest fungerte synagogen som en slags misjonsstasjon hvor «gudsfryktige» hedninger fikk undervisning om jødernes gudstro og livsform (Ap gj 17:17).

Samtidig hadde ulike grupper sine egne samlingssteder (Ap gj 6:9). Derved var miljøet så oversiktlig at man kunne håndheve indre disiplin og grove avvik kunne sanksjoneres. En slik utstøtelsesprosess skulle også bli de jøde-kristne til del (Joh 9:22).

Ikke desto mindre tok de jøde-kristne i den nye situasjon med seg nettopp synagogemodellen som forsamlingsform. Ikke bare videreføres skikken med skriftlesninger etterfulgt av preken og bønn. Også et særegent måltids-fellesskap inngikk som del av nattverdfeiringen. (Ap gj 2:46, 1 Kor 11:18ff, Heb 13:10). Videre ble bespisningen av fattige opprettholdt i urmenighetens diakoni (Ap gj 6:1ff). Og likesom synagogefellesskapene var små, var også urkirkens husmenigheter tette fellesskap som samtidig fungerte som «misjonsstasjoner» (Rom 16:3ff). Påfallende er at de hedningekristne husmenighetene klart skjelnet mellom dem som er innenfor fellesskapet og «dem som er utenfor» (1 Kor 5:12f, Kol 4:5, 1 Tess 4:12). Som sosial modell tjente husmenigheten på denne måte til å sikre den åndelige integritet samtidig som menighetsfellesskapet fungerte som basis for evangelisering og diakoni.

Denne menighetsmodell ble opprettholdt frem til massetilstrømningen til kirkene i det fjerde og femte århundre. Dette er ikke kun av historisk interesse.

Likesom Oldkirken i kraft av den synagogale menighetsmodell vant frem i den antikke verden, har i vår tid husmenighetene vært avgjørende særlig for kristendommens fremgang i Kina. Også hos oss fremtvinger den raske sekularisering i den vestlige verden en besinnelse på hvordan vi skal kunne overleve i «utlendighet».

II. Kirkens ordening og enhet

Hvordan bevarer et kirkesamfunn sin identitet? Hva skaper samhold og enighet i menighetslivet? Disse beslektede spørsmål har lutherdommen gjerne besvart med å vise til forkynnensens kraft.

Bibelordet hevder suverent sin autoritet uten annen sosial formidling enn det som sies fra prekestolen. Ikke desto mindre ble det religiøse liv opprinnelig underlagt streng kontroll. Ved reformasjonens innføring hos oss begrunnet Christian III den nye kirkelige ordening med hans egen innsikt i evangeliet. I den såkalte konfesjonelle stat påtok kongemakten seg ansvaret for såvel kirkelærens innhold som hvordan læren skulle settes ut i livet. Derved bortfalt også behovet for en egen kirkelig organisasjon.

Underkjennelsen av sammenhengen mellom menigheten som åndelig størrelse og den kirkelige organisasjonsform ble teologisk begrunnet i adiaforon-tanken. Ved å sette et skille mellom form og innhold, mening og uttrykk, frigjør denne forestilling om «mellomting» kirkelivet fra forpliktelsen på gitte sosiale former. Bare man i prinsippet kan enes om den rette lære, er den ytre form og ordening en uvesentlighet som kan ordnes som best i forhold til forkynnelsen av Guds rike. Kirken er med andre ord ikke en organisasjon med bestemte former som sosiologisk normaltilstand, men den eksisterer i og med at evangeliet forkynnes slik at mennesker nåes med budskapet.

Denne pragmatiske tankegang forutsetter imidlertid et antirasjonelt og negativt frihetsbegrep. Når det ytre er betydningsløst, fritas beslutningstagerne fra kravet til en positiv begrunnelse for sine avgjørelser, mens beslutningsmottagerne gjenstår med friheten til å innordne seg det som allerede er besluttet.

Ut fra ønsket om en løsrivelse fra statsmakten har Den norske kirke erstattet det kongelige kirkestyret med den såkalte rådsstruktur. Derved hentes stadig kirkeordningen fra det politiske liv. Det nye er kun at beslutningsprosessen nå er basert på flertallsavgjørelser i et kirkelig demokrati. Følgelig forblir spørsmålet uløst om hvordan Bibelens autoritet skal kunne utmyntes i kirkeordningen. I praksis er det adiaforon-tankens som fortsatt gjelder. Den tapende part står tilbake kun med friheten til å underordne seg flertallsviljen.

Adiaforon-tanken som manipulerende maktprinsipp aktualiseres i dagens situasjon på en tilspisset måte i forbindelse med kirkelig aksept av samkjønnet parforhold. Årsaken er at det åpenbart dreier seg om en prinsippsak, idet tilhengerne anser det som spørsmål om menneskeverd, mens motstanderne viser til Bibelens klare ord. Det må da nødvendigvis komme til et punkt hvor man må velge side. Det nytter ikke lenger at å erklære at man er «enig om å være uenig». Hvis splittelse skal kunne unngås, må før eller senere den ene part underordne seg den andre.

Problemstillingen reiser derved hva man i politikken kaller «det liberale paradoks».

Hva gjør man når friheten brukes til å oppheve frihet? Den formale frihet kan ikke stå alene, men må støttes mot frihetens fiender. Derved settes det en grense for frihetsutøvelsen og mindretallet mister retten til å håndheve sitt eget standpunkt. En slik frihetsberøvelse er allerede skjedd for kvinneprestmotstanderne i Den norske kirke som tolereres i samme grad som de ikke forstyrrer den offisielle linje. Det er all grunn til å frykte at motstanderne av kirkelig vigsel av samkjønnet ekteskap vil lide samme skjebne.

III. Kirke og menighet

Når vi bruker ord som «kirke» eller «menighet» om de kristnes sosiale liv, må vi ta i betraktning at ingen av ordene er opprinnelige bibelske begreper, men betegnelser som i tidens løp er vokst frem for å oversette ett og samme ord – det paulinske begrep «ekklesia». Den ordgranne oversettelse ville i begge tilfelle være «forsamling».

I Det nye testamente forekommer ordet «ekklesia» særlig i det paulinske forfatterskap og i miljøer forbundet med apostelen. Paulus har hentet ordet fra den greske oversettelse av Det gamle testamente hvor «ekklesia» i betydningen «folkeforsamling» anvendes for å gjengi det hebraiske uttrykk «qahal» som betegner Israel som Guds eiendomsfolk (2 Mos 19:6, 5 Mos 7:6; jfr Heb 12:23).

For å forstå den nytestamentlige ordbruken er det viktig å merke seg at apostelen anvender begrepet i tilsynelatende ulike sammenhenger. «Guds ekklesia» brukes om den enkelte menighet som adressat for hans brev (1 Kor 1:2). Samtidig finner vi «ekklesia» brukt også om hele kirken i betydningen «samtlige menigheter» (1 Tess 2:14, Gal 1:13, 1 Kor 15:9). Likeledes karakteriserer Paulus de kristne med uttrykket «Guds ekklesia» som den tredje menneskehet ved siden av jøder og grekere (1 Kor 10:32). Videre brukes ordet «ekklesia» også i betydningen «den gudstjenestefeirende forsamling» (1 Kor 11:18, 1 Tim 3:15) og om endetidens gudsfolk (Ap gj 9:31, 20:28).

Meningsfyllden i ordet «ekklesia» utviskes imidlertid i våre bibeloversettelser som gjengir «forsamling» snart som «kirke», snart som «menighet». En slik differensiering letter nok lesningen, men gir også rom for alvorlige misforståelser. En saksvarende oversettelse av «ekklesia» ville være at man – avhengig av kontekst – istedenfor skjelnet mellom «storkirke» og «lokal-kirke».

Det problematiske ved bruken av ordet «menighet» er at ordet strengt tatt kun betyr «felleskap» uten at det angies hva som binder felleskapene sammen.

Derved kan man komme til å tilsløre hva det vil si å være kirke i verden. Begrepet «menighet» kan lede til at man forstår helheten – «kirken» – som sammenslutningen av de ulike menighetsfellesskapene.

Derved står man overfor problemet om hvordan man skal tenke seg menighetenes innbyrdes forhold. Den enkleste løsning er en form for kongregasjonalisme, idet selvstendige menigheter samvirker når og hvor det måtte være ønskelig. En annen løsning er å forstå lokalmenigheten som en slags underavdeling i forhold til en sentralinstans på lignende måte som filialene i Den danske bank forholder seg til hovedkontoret i København. Kirkens enhet fremkommer da som summen av de ulike virksomhetsområdene slik de er forenet gjennom organisasjonens regelverk.

Dette er ikke den paulinske forståelse av kirkelivet. Apostelens bruk av nettopp det samme ord «ekklesia» både på storkirken og lokalkirken gjør det urimelig å definere «menigheten» som en slags underavdeling av «kirken». Fellesbetegnelsen innebærer at storkirken utgjør en enhet som gir seg uttrykk på ulike steder i form av mange lokalkirker som alle er bærere av den samme åndelige fylde. Derved er den verdensvide kirke tilstede i alle delkirkene i kraft av at alle lokalkirkene har den samme identitet som storkirken. Det er altså ikke summen av delene som skaper enheten, men helheten kommer til uttrykk ved at hver del for seg og tilsammen er Guds ekklesia – den nye pakts eiendomsfolk.

Islam og Kristenheden – et mere bredspektret luthersk syn

Af Hans Olav Okkels

Luther så mere kritisk både på Islam – og på kristenheden, end det er almindeligt i dag. På den ene side kunne han tale stærkt om Muhammed som den orientalske antikrist, ligesom paven var den vesterlandske antikrist. De var efter Luthers opfattelse begge ivrige efter at opbygge et verdsligt rige. Og ud fra 1.Joh 4.2-3 kan man vel spørge, om Muhammed ville bekende, at "Jesus er Kristus kommet kødet." Samtidig så Luther truslen fra de muslimske tyrkere som udtryk for Guds velfortjente straf over en lunken og frafalden kristenhed. Den rigtige reaktion på "Tyrkerfaren" var derfor ikke et korstog mod muslimerne, men en kristelig vækkelse. Vel fandt Luther det legitimt, at man ville forsvare folk og fædreland mod militære trusler, men man måtte ikke gå i Krig for troens skyld. Der måtte man hellere forkynde Evangeliet og i givet fald lide for sin tro. Luther var også klar over, at man blandt Muhammeds tilhængere ofte mødte en langt stærkere religiøsitet end man normalt mødte i kristenheden.

Den skulle ikke bekæmpes med vold, men ved at man langt stærkere lod

sig lede af den kristne tro – altså vækkelse. Helt i denne ånd er en beretning, gengivet i Mallings "Dansk salmehistorie" vedrørende Luthersalmen "Behold os Herre ved dit Ord", hvor det oprindeligt lød "Behold os Herre ved dit Ord/ og styr Pavens og Tyrkens mord". Beretningen går ud på, at den tyrkiske sultan sammenkaldte sine vismænd og spurgte dem, om han ville have lykken med sig overfor de kristne. De svarede: "Ja, når han drog i felten med sit folk og kæmpede mand mod mand, så ville han have lykken med sig. Men der var mange småbørn i Tyskland, som stadig kvidrede: Erhalt uns, Herr, bei deinem Wort und steur des Papsts und Türken Mord". De ville uden noget som helst våben slå ham og drive ham tilbage."

Både blandt lutheranere og katolikker blev der vækkelse i 1500-tallet. I vore lande glædede man sig over Evangelii klare dag. I Rom blev Filippo Neri redskab for en omfattende vækkelse og man kan vel også nævne Ignatius Loyola, som med sine venner oprindeligt ville drive mission blandt de muslimske saracenere. Idet de dannede Jesuitterordenen blev også de en indre-kirkelig vækkelsesbevægelse.

Efter at tyrkerfaren var overstået, og efter at en del gamle kristne lande fx Grækenland og andre Balkanstater havde frigjort sig fra tyrkisk overherredømme, var Islam så langt borte, at det mest var missionærerne, som gjorde bekendtskab med muslimerne. Men nu står vi igen over for Islam som en udfordring, som vi må forholde os til. Men hvor er der megen forvirring! Nu kunne man tro, at det var slut med at tro, at alle religioner dybest set er ens. Men nej: stillet over for beretninger om kritisable udslag af islamisk tro, tænker mange, at man må hellere holde sig fra enhver religion og da i hvert fald fra kristendommen. Høres der om muslimsk fundamentalisme, slutter man strax at det nok er lige så slemt, hvad de vil gøre henne i missionshuset, hvis vi ikke passer på. Atter andre vil bekæmpe Islamisk Stat og lignende bevægelser, men stadig uden at gøre op med vesterlandsk sækularisme. Atter andre sætter deres lid til dialog ofte med den slet skjulte antagelse, at moderne muslimer nok bliver ligeså sækulariserede som de fleste moderne kristne.

Måske skulle man meditere over, om den muslimske udfordring er et tegn

på, at store dele af den vestlige kristenhed fortjener Guds straf, hvis vi ikke omvender os.

Vi skal ikke omvende os til Islam, Der er ikke noget i vejen med den kristne lære, som vi kender fra Bibel og Bekendelse. Men hvordan er det med Loven? Selvom vi ikke frelses ved loven, så kan det i dette liv være farligt at se bort fra den. Måske har muslimerne mere respekt for Guds suveræne ret til at styre, hvor Vestverdenen tænker mere på menneskers suverænitet og egne rettigheder?

Tør jeg antyde nogle eksempler på, at vi i Vestverdenen lader hånt om Loven? Jeg tør bare ikke lade være. Et af de første bud Gud giver Adam og Eva og som Han velsignede dem til er "Bliv frugtbare og mangfoldige og opfyld jorden" (1. Mosebog 1.28). I Vestverdenen vil man nok have materielle goder, kvinder vil gerne gøre karriere, vil nok have sex, men fravælger børn. Måske fravælger man velsignelsen? Hermed er ikke sagt, at man aldrig må bruge prevention eller skal få flest mulig børn, men man kan da bede om Guds vejledning også på dette område.

Hvordan er det med at helligholde søndagen?

Og i det moderne samfund bliver børn og unge mere og mere frigjort fra forældrene. Ja, man angriber muslimske forældre for at blande sig i deres børns liv. Det gør de måske også i for høj grad, men i Vesten er man måske gået i den anden grøft.

Du må ikke slå ihjel. Men tænk, hvor mange ufødte børn, som bliver ofret i kraft af lov om fri abort.

Og hvordan er det med det hellige ægteskab? Det siges, at enkelte unge danske kvinder tager til Islamisk stat og gifter sig. Siger deres instinkt dem, at der er noget galt i Vesten – at man har frigjort kvinder til ikke at være kvinder, men til at være en slags mænd. Og så går de i den anden grøft ved at gifte sig med "hellige" krigere.

Allerede indførelsen af ægteskab mellem homoseksuelle er jo et tegn på, at

man dels har glemt, hvad et af formålene med ægteskabet er, og dels har glemt, hvad kvinder og mænd er.

Men imellem den sækulare modernistiske grøft og den muslimske er der den kristne vej. Tænk om vi kunne finde den igen.

Leder:

Af René Yde

Jeg har nu været redaktør for Re-formatio siden landskonventet i 2013. Det første halve år af min redaktørperiode udkom bladet ikke, da jeg havde tekniske problemer med opsætningen af bladet. I år 2014 er bladet udkommet med fire eksemplarer. Det er min absolutte hensigt, at Re-formatio i fremtiden skal udkomme med sådanne fire numre om året og altså ca. en gang hvert tredje måned. Det er en stor glæde, at læserne sætter pris på bladet og jeg lover at gøre hvad jeg kan for at opretholde og forøge standarden af bladets indhold. Min planer for bladet er nogenlunde som følgende: I hvert blad vil der være en andagt og en prædiken. Desuden vil jeg bringe artikler af kirkelig interesse, herunder om gudstjenesten, bibelen, kirkelæren og kirkeåret. Desuden vil jeg forsøge at bringe bogomtaler og anmeldelser.

Det er et stort og omfattende arbejde at skaffe stof til et blad, som Re-formatio. Derfor vil jeg gerne opfordre alle bladets læsere til at bidrage med artikler eller andre ting, som kan bringes på bladets sider. Det ville være dejligt, hvis nogen ville indgå i et forpligtende samarbejde om at levere stof til bladet. Hvis jeg skal opretholde en udgivelsesfrekvens på fire om året, så er det bydende nødvendigt, at der kommer meget stof ind til redaktionen. Derfor vil jeg gerne hermed komme med en stående invitation til at skrive i bladet.

Med hensyn til Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE så er der planlagt et landskonvent til næste år i Kristi Himmelfartsdagene som sædvanligt. Med tanke på det forestående reformationsjubilæum har bestyrelsen besluttet at temaet skal være kirkens væsen. I trosbekendelsen bekender vi os én, hellige, katolsk og apostolisk kirke. Vi plejer ganske vist at oversætte "katolsk" med "almindelig," men hvorfor egentlig? Og hvor kommer vor lutherske og evangeliske arv ind i vort kirkesamfunds selvforståelse i forhold til det katolske?

Hvad ligger der i ordet katolsk? Det ord er nemlig på ingen måde identisk med den romerske pavekirke. Ordet "katolsk" kommer fra græsk. Det er en sammentrækning af "kata," som betyder "ifølge, efter, langs med" og "holos," som betyder "helhed." Katolsk kunne altså gengives med "i overensstemmelse med helheden" eller meget frit med "hele molevitten." Katolsk betyder den hele og fulde kirke og den hele og fulde tro uden forkortelser eller tilføjelser, uden indskrænkninger eller udvidelser. Kirken er "almindelig" i den betydning, at den er i overensstemmelse med sig selv. Kirken er "almindelig" betyder at den ikke er speciel eller særlig. At kirken er katolsk betyder, at den ikke er en sekt eller kættersk. Den er i overensstemmelse med den tro, som én gang for alle er overdraget de hellige. (Judasbrevet vers 3.)

Kirken er katolsk. Den holder fast ved den tro, som er blevet troet af alle kristne, alle steder i verden og til alle tider. Kirken og dens tro ændrer sig ikke i takt med tidsånden. Den indfører ikke nye ting eller nye sandheder. Det, som den troede på i går, det tror den også på i dag og i morgen. Der kan ikke ske ændringer i troen eller sakramenterne eller læren eller moralen. Kirken kan kun frem til tidernes ende bøje sig under Jesus og hans lære. Den kan kun for altid være i overensstemmelse med sin guddommelig grundlæggers vilje og indstiftelser. Ordet blev kød – én gang – og alt i kirkens liv må indordne sig under dette historiske faktum.

Og hvad vil det sige, at kirken er apostolisk? Og hvad så med det lutherske og det evangeliske? Dette skal vi se på ved det kommende landskonvent.

Til Kalenderen:

Landskonvent i FKF ved Kristi Himmelfart i 2015

Tema: Én, hellig, katolsk og apostolisk kirke

Sted: Kingos kirke, Bragesgade 35, 2200 København N.

Der planlægges tre foredrag: Om kirken som katolsk og apostolisk – Om Martin Luther – Om Folkekirken som en del af Kristi legeme

Derudover fejres der følgende messer:

Torsdag den 14. maj kl. 14.30: Læst messe på Kristi Himmelfartsdag

Fredag den 15. maj kl. 9: Kristi Himmelfartsfestmesse

Lørdag den 16. maj kl. 10: Festvotivmesse for Sankt Knud, Konge

Sankt Ansgar Fællesskabet

I foråret 2015 fejres der gudstjenester i Kingos Kirke, København:

Lørdag den 3. januar kl. 17.00: Hellig tre Kongers aften

Søndag den 4. januar kl. 17.00: Hellig tre Kongers søndag

Lørdag den 31. januar kl. 17.00: Sankt Ansgar

Søndag den 22. februar kl. 17.00: 1. søndag i fasten

Søndag den 8. marts kl. 17.00: 3. søndag i fasten

Tirsdag den 24. marts kl. 19.00: Mariæ bebudelsesdag

Torsdag den 2. april kl. 20.00: Skærtorsdag

Fredag den 3. april kl. 15.00: Langfredag

Lørdag den 4. april kl. 21.30: Påskelørdag

Søndag den 19. april kl. 17.00: 2. søndag i påsken

Lørdag den 23. maj kl. 17.00: Pinselørdag

Søndag den 24. maj kl. 17.00: Pinsedag

Torsdag den 4. juni kl. 19.00: Kristi Legems Fest (+ årsmøde)

Søndag den 21. juni kl. 17.00: 3. søndag efter Trinitatis

Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE

Formand og redaktør af Re-formatio: René Yde, Danmarksgade 16, st. th. 9800 Hjørring. Tlf. 25 47 51 15, e-post. reneyde@gmail.com

Næstformand: Chr. Ankerstjerne Rønneberg, Sdr. Fasanvej 20, 2000 Frederiksberg. Tlf. 40449204

Kasserer: Nete Marie Hjorth Madsen, Gillesager 268, 2605 Brøndby. Tlf. 36757165

Bankforbindelse: Danske Bank, Reg.nr. 1551; kontonr. 2 08 81 42

Ved overførsel fra udlandet: SWIFT-BIC: DABADKKK, IBAN: DK25 3000 0002 0881 42

Medlemskab af Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE koster 300, - årligt. Abonnement på RE-FORMATIO koster 200, - årligt og løber indtil det opsiges skriftligt. Adresseændringer meddeles kassereren.

Læserindlæg, artikler, boganmeldelser, annoncering af arrangementer og andet til bladet modtages med glæde og tak.

Indhold:

Andagt ved René Yde: 2

Himlen sig til jorden bukked af Frede Møller: 2

Prædiken til Juledag af Peter Østerby-Jørgensen: 6

Tre små betragtninger af biskop Roald N. Flemestad: 9

Islam og Kristenheden af Hans Olav Okkels: 14

Leder af René Yde: 17

Til kalenderen: 19